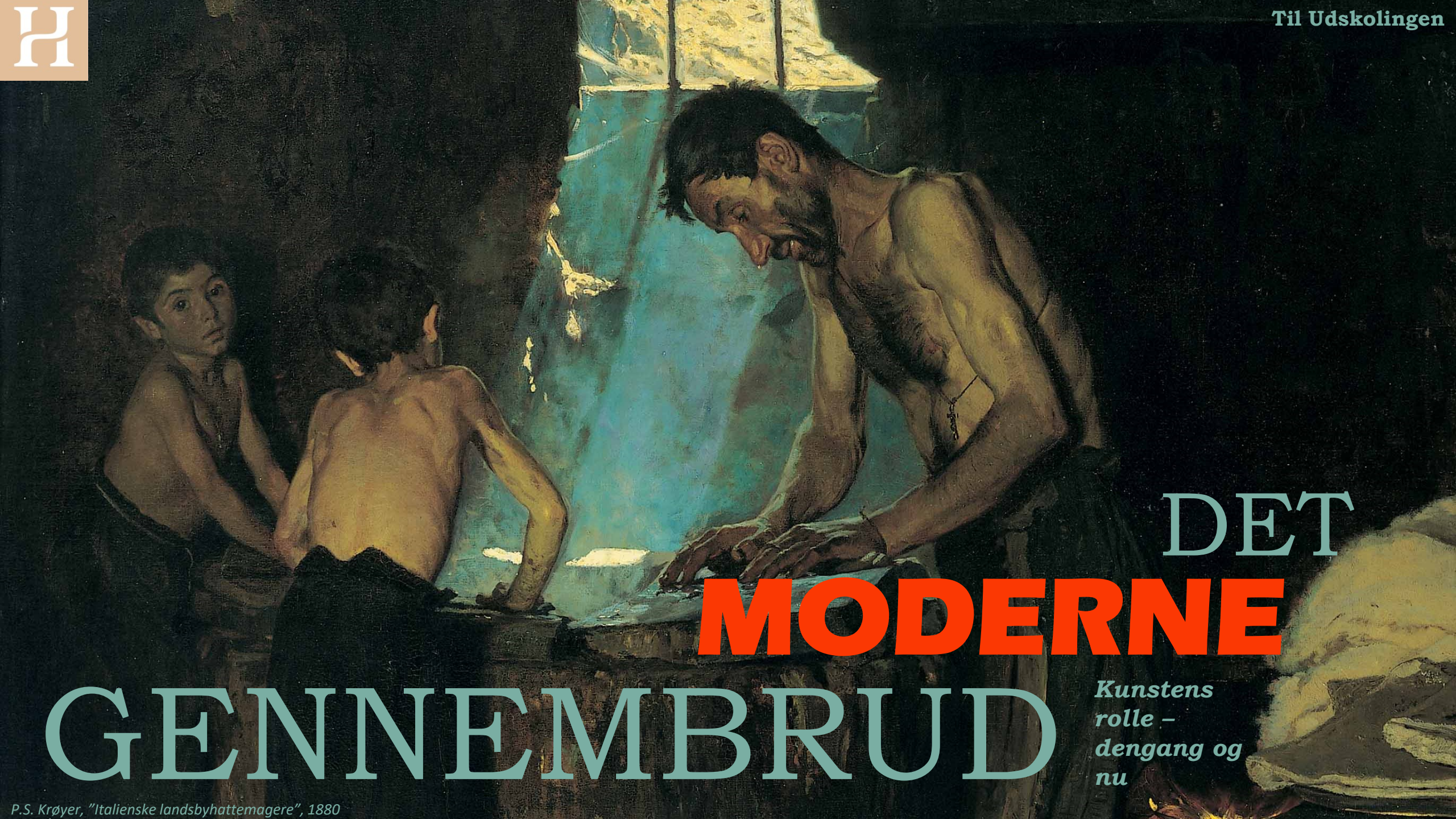

DET **MODERNE** GENNEMBRUD

*Kunstens
rolle –
dengang og
nu*

Om dette undervisningsmateriale

Dette undervisningsmateriale egner sig til fagene **dansk, historie og billedkunst** valgfag for **udskoling**en.

Materialet fungerer opsamlende for et tidligere besøg på Den Hirschsprungske Samling med undervisning i forløbet ”**Det Moderne Gennembrud**”.

Opgaverne kan løses enten individuelt eller i grupper. Dette besluttes, ligesom niveau, deadline og omfang, af klassens lærer(e).

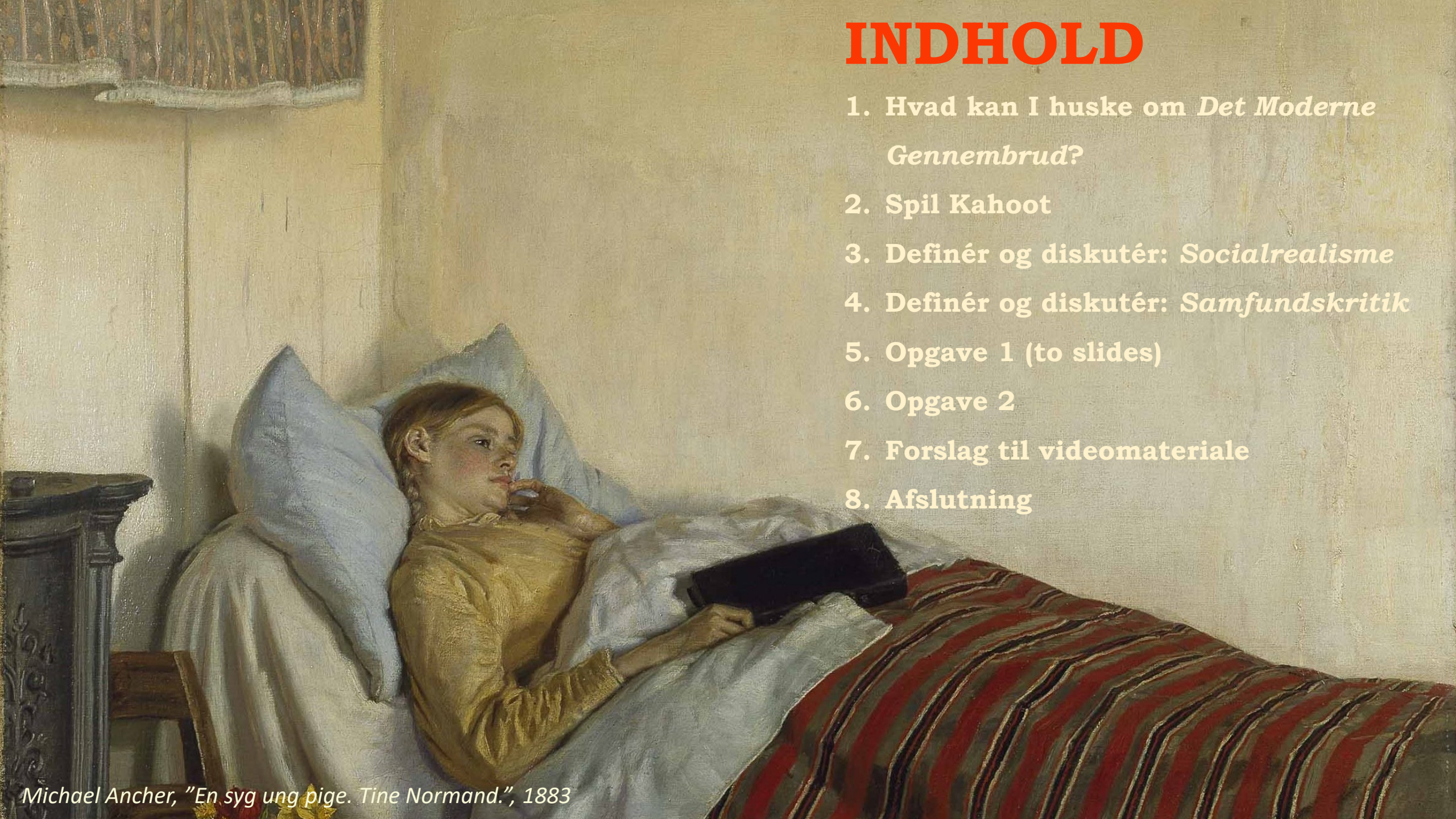
God fornøjelse!

Michael Ancher, "Figurer i et landskab. Blinde Kristian og Tine i sandet.", 1880

INDHOLD

1. Hvad kan I huske om *Det Moderne Gennembrud*?
2. Spil Kahoot
3. Definér og diskutér: *Socialrealisme*
4. Definér og diskutér: *Samfundskritik*
5. Opgave 1 (to slides)
6. Opgave 2
7. Forslag til videomateriale
8. Afslutning

Michael Ancher, "En syg ung pige. Tine Normand.", 1883

I har været på besøg
på Den
Hirschsprungske
Samling, og her har
I modtaget
undervisning om
Det Moderne
Gennembrud.
*Hvor meget mon I
kan huske?*

Lav et mindmap i
klassen på tavlen,
hvor I får nævnt alt
dét, I kan huske.

1. Hvad kan I huske om **Det Moderne Gennembrud**?

Forsøg at besvare noget
af følgende:

- Hvilken periode lå inden Det Moderne Gennembrud?
- Hvad ønskede kunstnerne fra Det Moderne Gennembrud at gøre anderledes?
- Hvilke temaer ser man ofte i kunst fra perioden?

2.

Lad os teste
jeres viden!

Spil denne
Kahoot!

3. SOCIAL REALISME

Klassediskussion

Definér og diskutér

Carl Wentorf, "Fra "Trøstens Bolig" i Radsted på Lolland", 1890

Hvad vil det sige, når noget er socialrealistisk?

Hvilke film, TV-serier, bøger o.l. kender I, som arbejder med socialrealistiske temaer?

Hvad kan socialrealisme, som tema, bidrage positivt med, f.eks. i samfundsdebatten?

Hvad kan socialrealisme bidrage negativt med?

Hvad tror I, man som kunstner skal være opmærksom på, når man skaber et socialrealistisk værk?

Kig på maleriet på denne side: Er maleriet et socialrealistisk værk, og hvorfor?

4. Samfundskritik

Klassediskussion

Definér og diskutér

Hvad betyder det, når noget er samfundskritisk?

Kan I komme med nogle eksempler på samfundskritik i kunst/TV/film/musik?

Hvilket formål kan dét at være samfundskritisk have?

Hvad tror I, man skal være ekstra opmærksom på, når man skaber noget, der er samfundskritisk?

Synes I, det er vigtigt at skabe samfundskritisk kunst, og hvorfor?

Hvorfor tror I, at samfundskritisk kunst ofte skabte forargelse i 1800-tallet?

Se på maleriet på denne side: Hvilken historie fortæller billedet, og hvorfor er der tale om et samfundskritisk værk?

Erik Henningsen, "Summum jus, summa injuria. Barnemordet.", 1886

5. Opgave 1

Skriv et debatindlæg til en avis, hvor du diskuterer et samfundsproblem. Det kunne være forholdene for gamle mennesker, ligestilling, fattigdom, abortrettigheder etc.

Du skal kunne bruge ét af de malerier, du valgte at arbejde med, da du var med din klasse på Den Hirschsprungske samling, som udgangspunkt for dit debatindlæg. ***Se et eksempel på næste side.***

Det maleri du ikke bruger til dit debatindlæg, skal du bruge til opgave 2.

Barnemordet og abortkampen – *hvor langt er vi egentlig kommet?*

Af Mette Hansen

På overfladen ser Erik Henningsens *Barnemordet* fra 1886 ud som en realistisk skildring af en kriminalsag: Tre mænd er i gang med at grave et spædbarn op af jorden. I baggrunden står en kvinde, tydeligt identificeret som moderen, fastholdt af en politibetjent. Men det mest foruroligende i billedet er måske ikke liget eller arrestationen – det er kvindens adfærd. Hun klapper roligt politihunden, næsten upåvirket. Det er ikke ligegyldighed – det er en frossen sindstilstand, et chok. Henningsen skildrer ikke ondskab, men desperation. Dengang havde kvinder få muligheder. Uønsket graviditet kunne betyde social udstødelse, fattigdom og håbløshed. Mange kvinder stod alene – uden adgang til prævention, uden økonomisk hjælp, og uden ret til at vælge. Det

barn, hun slog ihjel, var måske et sidste råb om kontrol over sit liv.

Man kunne tro, at vi i dag er langt fra den virkelighed. Men ser man ud i verden, er virkeligheden mere dystre.

Abort er stadig totalforbudt i flere lande – som El Salvador, Nicaragua og Malta. I USA har millioner af kvinder fået indskrænket eller fjernet adgangen til abort efter ophævelsen af *Roe v. Wade*. I Polen har kvinder mistet livet, fordi læger ikke tør foretage livsnødvendige aborter af frygt for straf. Og selv i lande med legal abort er adgangen ofte præget af skam, økonomiske barrierer og social kontrol. Det er let at dømme – både kvinden på billedet og nutidens kvinder, der søger abort. Men hvad hvis vi i stedet lyttede? Spurgte, hvorfor nogen må træffe så svære valg?

Erik Henningsen, "Summum jus, summa injuria. Barnemordet.", 1886

Når samfundet nægter kvinder retten til at bestemme over egen krop, skaber det ikke færre aborter – kun farligere og mere desperate.

Henningsens maleri er ikke kun en historisk skildring, men en påmindelse. Når vi diskuterer abortrettigheder i dag, må vi ikke glemme, hvor langt konsekvenserne rækker, når vi frarøver kvinder valget.

Retten til abort er ikke kun et spørgsmål om moral – det er et spørgsmål om retfærdighed, sundhed og menneskelig værdighed.

6. Opgave 2

I denne opgave skal du/I fortolke (læs: lave en *parafrase*) det andet maleri du/I har valgt at arbejde med, med nutidige ”briller”.

Genskab værket, enten via tegning/collage/maleri, eller som digitalt billede (f.eks. foto), så man både kan se tydeligt, hvilket værk der har været inspiration, og samtidigt tydeligt kan se emnets relevans for nutiden.

Som inspiration kan I tale om maleriet på denne side (P.S. Krøyer, ”Landsbyhattemagerne”, 1880).

Hvilke nutidige, samfundsrelevante emner vil dette maleri kunne sætte fokus på, også selvom det er malet i 1880. Og hvordan ville man kunne fortolke det nutidigt? Tænk gerne også på andre lande, end bare Danmark.

7. Forslag til videomateriale

Nedenfor er en liste over afsnit, som fortæller noget om Det Moderne Gennembrud.

- <https://www.dr.dk/drtv/se/ludere-lommetyve-og-lirekassemaend-der-skal-ydes-foer-der-kan-nydes-1849-1880-71472>
- <https://www.dr.dk/drtv/se/ludere-lommetyve-og-lirekassemaend-rababerdrenge-mod-panserbasser-1880-1900-71477>
- <https://www.dr.dk/drtv/episode/soes-molly-og-malerne-emilie-mundt-275030> (Afsnit: **P.S. Krøyer og Emilie Mundt**)
- <https://www.dr.dk/drtv/episode/historien-om-danmark-grundloven-folket-og-magten-474372>

Anna Ancher, "Pigen i køkkenet", 1883-1886

The background of the slide is a painting by Bertha Wegmann titled "Opstilling med blå vifte og æblegren". It depicts a still life arrangement. In the foreground, there is a bouquet of flowers, including pink and white roses, and some green foliage. To the right, a blue folding fan is partially visible. The background is dark and moody, with some green leaves and flowers visible in the upper right corner.

8. Afslutning

Afslut forløbet med at fremlægge det I har lavet for hinanden, enten i mindre grupper eller for klassen.

Vi håber, at I har haft det sjovt med undervisningsmaterialet!